

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування будинку для громадян похилого
віку приватної форми власності
«Турбота про близьких»**

08 червня 2023 року

м. Київ, 2023

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 08.06.2023 групою НПМ здійснено відвідування будинку для громадян похилого віку приватної форми власності «Турбота про близьких» (далі – пансіонат, заклад), в якому здійснює господарську діяльність фізична особа-підприємець (далі – ФОП).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Захаров Руслан Бахтіярович, головний спеціаліст відділу реалізації національного превентивного механізму в закладах соціального забезпечення та освіти Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Володін Артем Вікторович, директор Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Федусик Юлія Вадимівна, заступник начальника відділу реалізації національного превентивного механізму в закладах соціального забезпечення та освіти Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Сидоренко Віта Миколаївна, представник громадської організації.

Пансіонат знаходиться за адресою: вул. Шевеля, буд. 12., с. Софіївська Борщагівка, Київська обл.

Пансіонат розрахований на 60 ліжко-місць, у день візиту в закладі проживало 55 осіб, 19 із яких чоловіків та 36 жінок, з них дієздатних 54 особи, над 1 недієздатним підопічним опіку здійснюють родичі. Серед загальної кількості підопічних 17 ліжкохворі.

Загальна чисельність штату складає 13 одиниць, із яких: 2 медсестри, 2 кухаря, 8 доглядальниць, 1 бухгалтер.

Відповідно до відкритих відомостей про суб'єкта надання послуг (<https://leadscanner.com.ua/fop/006573972>), заклад здійснює свою діяльність за основним КВЕД 87.10 – Діяльність із догляду за хворими із забезпеченням проживання.

Надання платних послуг з розміщення, утримання та харчування осіб похилого віку здійснюється на підставі договору, укладеного між ФОП

Фаталовою Лілією Олегівною та підопічним або його родичами. Надання медичної допомоги та супроводу, а також організація лікування, закладом не здійснюється.

Заклад для літніх людей розташований у двоповерховому будинку, який має дві вхідні зони, наявна невелика прилегла огорожена територія для прогулянок. Житлові кімнати облаштовано меблями, розраховані на перебування/проживання від 2 до 7 осіб. В приміщеннях будівлі наявні засоби первинного пожежогасіння. У холах є примірники художньої літератури.

Клієнти, що на момент візиту знаходились у пансіонаті, контактні, легко ідуть на контакт, позитивно реагують на членів моніторингової групи.

Працівниками проводиться належне прибирання в спальних кімнатах та приміщеннях загального користування. Забезпечується догляд за особами похилого віку: надається допомога у годуванні, здійсненні індивідуальних санітарно-гігієнічних процедур.

Під час моніторингового відвідування відбулося спілкування з 47 клієнтами та трьома працівниками закладу. Скарг на неналежне поводження, якість догляду та умови проживання від мешканців не надходило.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування НПМ не здійснювалося.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

1. Порухення права на свободу та особисту недоторканність (стаття 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 29 Конституції України).

Типовим договором про надання послуг між виконавцем (ФОП) і замовником передбачена згода підопічного на укладання даного договору. Однак, під час відвідування встановлено, що підопічні перебувають у пансіонаті на підставі договорів, які підписують родичі, що може свідчити про зарахування підопічного в заклад без власної волі.

2. Порухення права на охорону здоров'я (стаття 49 Конституції України, стаття 25 Конвенції про права осіб з інвалідністю, статті 32, 34 Закону України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні»).

У пансіонаті забезпечено надання медичних послуг, однак, всупереч статті 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності»,

відсутня ліцензія на провадження господарську діяльність з медичної практики (зокрема, сестринська справа).

Договори із закладами охорони здоров'я не укладались. Відсутня інформація про укладання підопічними декларацій про вільний вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу. Зі слів персоналу, у разі необхідності, вони звертаються до родичів, які забезпечують надання первинної та вторинної медичної допомоги. Лише 20 із 55 підопічних закладу мали виписки з історії хвороби, інша медична документація відсутня, попри те, що підопічні отримують ліки в закладі. За відсутності медичної документації неможливо зробити висновки чи взагалі отримують підопічні призначені саме їм ліки, в якому дозуванні і коли вони їх приймають та хто з числа персоналу відповідальний за їх прийом.

3. Порушення прав осіб похилого віку на отримання послуг стаціонарного та паліативного догляду відповідно до вимог законодавства (Закон України «Про соціальні послуги», Державний стандарт стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності).

Законом України «Про соціальні послуги» визначено, що надавачами соціальних послуг є юридичні та фізичні особи, фізичні особи-підприємці, включені до розділу «Надавачі соціальних послуг» Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг. У порушення постанови Кабінету Міністрів України «Про Реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг» від 27.01.2021 № 99 (далі – Постанова № 99) інформацію не внесено до Єдиного реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг.

Всупереч вимогам статті 22 Закону України «Про соціальні послуги» не складаються індивідуальні плани надання соціальної послуги стаціонарного догляду на підставі результатів комплексного визначення та оцінки індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, у якому мають бути зазначено заходи з надання такої послуги, відомості про необхідні ресурси, періодичність і строки виконання, відповідальних виконавців, дані щодо моніторингу результатів. Зокрема, відсутній індивідуальний план надання соціальних послуг, що є порушенням пункту 2 розділу III та пункту 2 розділу IV Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 № 198.

Ліжковим хворим та підопічним, які проживають на другому поверсі, не забезпечено можливості прогулянок на свіжому повітрі.

4. Порушення права на гідні і безпечні умови перебування (стаття 28 Конституції України, стаття 9, 20 Конвенції про права осіб з інвалідністю).

У порушення Правил пожежної безпеки, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417, не встановлено пожежної сигналізації. У будівлі не передбачено умов для безперешкодного пересування маломобільних осіб, зокрема, відсутній пандус, підйомник, розумне пристосування в житлових кімнатах та місцях загального користування, не позначено шляхи евакуації. Персонал та підопічні не мають алгоритму дій в разі надзвичайної ситуації.

Відсутні кнопки виклику персоналу поряд з ліжками ліжкових хворих мешканців, встановлення яких в житлових кімнатах передбачено пунктом 35 Типового положення про будинок-інтернат для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 2 вересня 2020 року № 772.

Із слів персоналу, їм привозять вже готову їжу представники релігійної організації. Однак, організація харчування в закладі здійснюється з порушенням санітарних норм. В холодильнику відсутнє будь яке маркування продуктів, які там зберігаються, порушено товарне сусідство при зберіганні м'ясної та молочної продукції.

Відсутнє денне та перспективне меню, що не дає змогу забезпечувати його різноманітність, розраховувати енергетичну цінність харчових продуктів, збалансованість раціону, попри наявну потребу у дієтичному харчуванні 5 підопічних. Клієнти та їх рідні не мають можливості ознайомитися з меню.

5. Порушення права підопічних на отримання інформації про свої права та обов'язки, права направляти індивідуальні чи колективні письмові звернення або особисто звертатися до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та посадових і службових осіб цих органів влади (статі 40 і 57 Конституції України, стаття 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод).

На стендах відсутня інформація про права мешканців, а також номери телефонів гарячих ліній та посадових осіб, до яких вони можуть звернутися у разі порушення їхніх прав (зокрема, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини).

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Забезпечити перебування в закладі підопічних виключно на основі їх добровільної згоди особистої або їх законними представникам;
2. Вжити заходів щодо надання медичної допомоги відповідно до чинного законодавства - шляхом укладання договорів із закладами охорони здоров'я та отримання ліцензії на провадження господарської діяльності з медичної практики;
3. Забезпечити діяльність пансіонату відповідно до положень Закону України «Про соціальні послуги» та Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності;
4. Забезпечити реалізацію прав осіб з інвалідністю;
5. Забезпечити дотримання правил пожежної безпеки;
6. Розробити згідно з Договором про надання клієнтам соціальної послуги Індивідуальні плани надання соціальної послуги;
7. Забезпечити контроль за організацією харчування підопічних з дотриманням санітарних вимог;
8. Розмістити у доступному місці вичерпну інформацію про конституційні права і свободи людини, із зазначенням номерів гарячих ліній, номерів телефонів та інших контактів державних органів та посадових осіб, до яких підопічні можуть звернутись в разі порушення прав останніх.

Додатки: фотоматеріали – на 3 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ

**Головний спеціаліст відділу реалізації
національного превентивного механізму
в закладах соціального забезпечення та освіти
Департаменту з питань реалізації
національного превентивного механізму
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України з прав людини**

Руслан ЗАХАРОВ

Додаток: фото до звіту

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

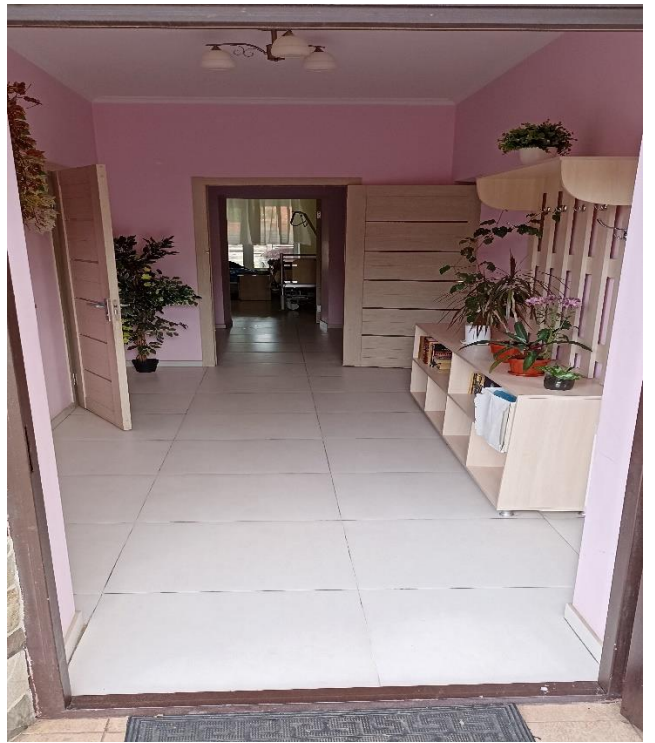

Фото 5

Фото 6

Фото 7

Фото 8

Фото 9

Фото 10

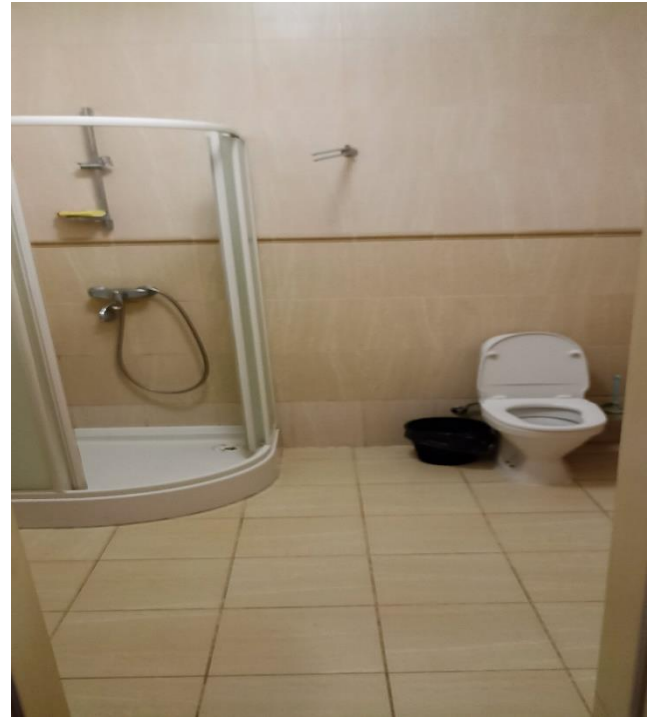

Фото 11

